

Projektin perustiedot

Projektin nimi

HELP- Hevoset luontokadon pysäyttämisyössä

Aikataulu

01.01.2025 - 31.12.2025

Osapuolet

Projektipäällikkö - Essi Wallenius
Kirjanpitäjä - Soile Pesola
Laskujen hyväksyjä - Hanna-Mari Laitala
Hakuvaiheen yhdyshenkilö - Sirpa Puusaari
Nimenkirjoittaja - Ari Maunuksela

Projektin tarve ja tausta

Perinnebiotoopit, kuten kedot, niityt, hakamaat ja metsälaitumet, ovat erityisen monimuotoisia ja samalla monet äärimmäisen uhanalaisia luontotyyppisiä. Perinnebiotooppialoilla kukoistaa lajeja, joiden elinkaareen laidunnus kuuluu oleellisena osana, samoin kuin joidenkin lajien menestymiseen vaaditaan esimerkiksi maastopaloja tai tulvia. Perinteinen kotieläintuotanto on aiemmin mahdollistanut laidunnukseen sopeutuneiden lajien selviytymisen ja sopiva laidunnuspaine takaa useiden eri lajien menestymisen rajoittamalla lajien välistä kilpailua. Nykyään Suomen perinnebiotooppialoista yli 90 prosenttia on vaarantunut ja perinnebiotoopit ovat yli 1800 uhanalaisen lajin elinympäristöjä. Perinnebiotooppien hoitaminen hevosten avulla on suhteellisen vähäistä. Tämä siitäkkin huolimatta, että hevosia on myös alueilla, missä tuotantotilat ovat voimakkaasti vähentyneet. Hevoset ovat usein myös tottuneita kuljetukseen, jolloin eläinten siirto kesken laidunkauden helpottuu. Hankkeella pyritään löytämään hevosia hyödyntämällä uusia ratkaisuja luontokadon torjuntaan.

Projektin tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on merkittävästi lisätä hevosalan toimijoiden ymmärrystä perinnebiotoopeista, sekä niiden hoidon merkityksestä luonnon monimuotoisuuden edistämässä ja luontokadon pysäyttämässä. Tavoitteena on selvittää maataloushallinnon virkamiehille ja hevosen omistajille se käyttämätön potentiaali, joka piilee hevosten hyödyntämisessä perinnebiotooppien hoidossa. Hankkeessa tuotetaan, tieteelliseen tutkimukseen perustuva kirjallisuuskatsaus. Hankkeen tavoitteena on lisäksi selvittää tekijöitä, jotka tällä hetkellä estävät, tai heikentävät hevosten käyttöä perinnebiotooppien hoidossa. Hankkeessa pilotoidaan perinnebiotooppien omistajien ja hevosten omistajien yhteistyömallia. Pilotoitavan mallin avulla testataan Kpedu Kaustisen opetushevosten hyödyntämistä Keski-Pohjalaisten uhanalaisten ja arvokkaiden perinnebiotooppien hoidossa. Hankkeessa koostetaan infopaketti riskien ennaltaehkäisyyn ja huomioimiseen ja virkamiehille tuotetaan policy brief päätöksenteon tueksi.

Projektin toimenpiteet

Toimenpide 1
Tutkimustietoon perustuva kirjallisuuskatsaus
Toimenpide 2
Kyselytutkimus hevosalan toimijoille

Toimenpide 3
Infopaketti riskien ennaltaehkäisyyn ja arvioimiseen
Toimenpide 4
Policy brief, poliittisen päätöksenteon tueksi
Toimenpide 5
Malli hevosten omistajien ja perinnebiotooppien omistajien yhteistyöstä (case Kpedu)

Projektiorganisaatio

Projektin hallinnoija on Kpedu.
Projektilla on projektiryhmä.

Hankerahoitusta haetaan: Maj ja Tor Nesslingin säätiö.

Projektin tila

2 Hakemus valmis

Kustannuspaikka

Hankehakemuksen lähettämispvm

30.08.2024

Päärahoittaja

Muu rahoittaja

Painopistealue

Yritysten/alueen kehittäminen

Päärahoittajan rahoituskanava

Muu kansallinen rahoitus

Kpedun rooli

KPEDU päätoteuttaja (hallinnoija)

Pääasiallinen toiminta-alue

Keski-Pohjanmaan maakunta

Deminimis

Ei

Lumpsum

Ei

Flatrate

Ei

Flatrate %

Koko projektin kustannusarvio

Kpedun osuus

71547

Muut toteuttajat

Kustannukset yhteensä

71547

Kpedun osaprojektin rahoitus

Kpedun omarahoitus

0

Muu rahoitus

71 547,00

Rahoitus yhteensä

71547

Kpedu omarahoitus -osuus(%)

0%

Johtoryhmän käsittely

Kyllä

Hallituksen käsittely

Ei

Johtoryhmän käsittelypäivä

28.08.2024

Hallituksen käsittelypäivä

Projektin perustiedot

Projektin nimi

Lehtorannan luontoareena

Aikataulu

01.04.2025 - 31.03.2027

Osapuolet

Kirjanpitäjä - Outi Niemelä
Laskujen hyväksyjä - Hanna-Mari Laitala
Hakuvaiheen yhdyshenkilö - Katri Kulkki
Nimenkirjoittaja - Ari Maunuksela

Projektin tarve ja tausta

Kpedu Kannuksen omistuksessa oleva Lehtorannan puulajipuisto sijaitsee Kannuksesta 3 km Himangalle päin Lestijoen varressa. Puulajipuistossa kasvaa noin 50 erilaista puulajia, mikä lisäksi alueelta löytyy mm. mökki ja ranta sauna, laavu ja tulipaikka, vanha tervahauta sekä huvimaja. Puulajipuiston käyttöä ja tunnettuutta haluttaisiin lisätä.

Luontokato ja ilmastonmuutos aiheuttavat ahdistusta monen ikäisissä ihmisissä. Ympäristökasvatuksen avulla ahdistusta voi helpottaa ja edistää kestävä kehitys mukaista elämää. Kestävä kehitys tyydyttää nykyhetken tarpeet viemättä tulevilta sukupolvilta mahdollisuutta tyydyttää omat tarpeensa.

Lehtoranta olisi luonteva paikka toteuttaa ympäristökasvatusta. Tutkimusten mukaan luonto oppimisympäristönä vahvistaa oppimista, parantaa keskittymistä, vähentää stressiä, saa aikaan parempaa itesääätelyä ja lisää fyysistä aktiivisuutta. Luonnon käyttöä oppimisympäristönä puoltaa myös lasten ja nuorten vähentynyt ulkona liikkuminen sekä erilaiset tarkkaavaisuuden ja keskittymisen vaikeudet. Ulkona oppimisen aikana myös suhde luontoympäristöön kehittyy vahvemmaksi.

Projektin tavoitteet

Lehtorannan luontoareena -hankkeen päätavoitteena on perustaa Lehtorantaan oppimisympäristö, joka tarjoaa ympäristökasvatusta ja positiivisia luontokokemuksia kaikenikäisille käyttäjille.

Konkreettiset tavoitteet:

- Luodaan ympäristökasvatusmateriaalia kaikenikäisille käyttäjille (alle kouluikäisistä aikuisiin).
- Materiaalien ja tehtävien teemoja ovat mm. kestävä kehitys, ympäristöviisaus, ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus.
- Materiaalit toteutetaan siten, että puulajipuistossa vierailevat voivat hyödyntää niitä itsenäisesti.
- Aineistot julkaistaan hankkeen nettisivulla ja ne ovat vapaasti kaikkien aiheesta kiinnostuneiden käytettävissä.

Pitkän tähtäimen tavoitteena on ympäristökasvatuksen keinoin saada ihmiset tekemään elämässään kestävä kehitystä edistäviä valintoja.

Projektin toimenpiteet

Hankkeessa toteutettavat toimenpiteet:

- Alueen virtuaalinen esittely nettiin, jotta siihen voi tutustua ennen vierailua.
- Ympäristökasvatusmateriaalin laatiminen yhdessä eri kouluasteiden ja eri aineiden opettajien kanssa työpajoissa.
- Tarvittavat rakenteet Lehtorantaan, esim.
 - o Mahdolliset infotaulut / QR-koodit tms.
 - o Katos kokoontumista ja evästaukoja varten
 - o Niityn perustaminen
 - o Hyönteishotellit / linnunpöntöt
- Opetusmateriaalien pilotointi eri-ikäisten käyttäjäryhmien kanssa.
- Materiaalien muokkaaminen pilotoinneista saatujen palautteiden perusteella.
- Materiaalien julkaiseminen nettisivuilla ja Kannuksen sekä lähikuntien kuntalaisten ja opettajien tiedottaminen.
- Tiedotetaan uudesta oppimisympäristöstä Kannuksen ja lähikuntien kouluja sekä kuntalaisia ja järjestetään tutustumispäivä Lehtorantaan.

Projektiorganisaatio

Hankkeen päätoteuttaja on Kpedu ja osatoteuttaja Kannuksen kaupunki.

Hankkeen pienuuden vuoksi sille ei perusteta ohjausryhmää. Hankkeen työntekijät perustavat työryhmän, jonka kokouksiin kutsutaan tarpeen mukaan myös muita asiantuntijoita.

Projektin tila

2 Hakemus valmis

Kustannuspaikka

Hankehakemuksen lähettämispvm

Päärahoittaja

Rieska-Leader ry

Painopistealue

Oppimisympäristöjen kehittäminen

Päärahoittajan rahoituskanava

Maaseuturahasto

Kpedun rooli

KPEDU päätoteuttaja (hallinnoija)

Pääasiallinen toiminta-alue

Keski-Pohjanmaan maakunta

Deminimis

Ei

Lumpsum

Ei

Flatrate

Kyllä

Flatrate %

40 %

Koko projektin kustannusarvio

Kpedun osaprojektin rahoitus

Kpedun osuus

33 700 €

Muut toteuttajat

16 800,00

Kustannukset yhteensä

50 500 €

Kpedun omarahoitus

0 €

Muu rahoitus

33 700,00

Rahoitus yhteensä

33 700 €

Kpedu omarahoitus -osuus(%)

0 %

Johtoryhmän käsittely

Kyllä

Hallituksen käsittely

Ei

Johtoryhmän käsittelypäivä

11.09.2024

Hallituksen käsittelypäivä

Projektin perustiedot

Projektin nimi

Pintaa syvemmälle -esiselvitys

Aikataulu

15.10.2024 - 30.04.2025

Osapuolet

Kirjanpitäjä - Outi Niemelä
Laskujen hyväksyjä - Hanna-Mari Laitala
Hakuvaiheen yhdyshenkilö - Ritva Jaakkola
Nimenkirjoittaja - Ari Maunuksela

Projektin tarve ja tausta

Maaperän ominaisuudet ratkaisevat satopotentiaalin peltokasvien tuotannossa. Peltolohkojen maalajit vaihtelevat usein jo tunnetussa muokkauskerroksessa, mutta syvempienkin kerroksien vaihtelut vaikuttavat viljelypotentiaaliin. Veden kulun lisäksi ravinteet liikkuvat ja pidättyvät muokkauskerroksen alapuolelle sekä jankkoon eri tavoin maalajista riippuen. Vaihtelua eri kerrosten välillä on runsaasti. Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla esimerkiksi turvekerroksen syvyys vaikuttaa merkittävästi peltolohkon vesitalouteen sekä ravinteiden esiintymiseen ja hyödyntämiseen. Kivennäismailla pelkästään karkeusero maassa jo vaikuttaa siihen, missä syvyyksissä ja missä määrin vesi ja ravinteet pidättyvät maaprofiilissa.

Syvempien maakerrosten näytteenotto on hidasta ja erittäin raskasta käsityötä. Tämä on todennäköisesti osasy siihen, että maanäytteitä otetaan isossa mittakaavassa ainoastaan pintamaasta (noin 20 cm).

Jotta syvempien kerrosten näytteenotto lisääntyisi ja siten ravinteiden entistä tehokkaampi hyödyntäminen olisi mahdollista, tulisi näytteenotto koneellistaa. Lisäksi tulisi selvittää ja ohjeistaa pohjamaanäytteiden ottamisen tapaa: mistä syvyyksistä näytteitä suositellaan ottamaan ja mitä näytteistä kannattaisi analysoida.

Projektin tavoitteet

Pintaa syvemmälle -esiselvityksessä selvitetään, onko aihepiirissä aineksia laajaksi EIP-hankkeeksi (European Innovation Partnership). Mikäli näin todetaan, niin esiselvityksen aikana valmistellaan hakemus EIP-hakuun.

Projektin toimenpiteet

Pintaa syvemmälle -esiselvityksessä

- kartoitetaan alueen viljelijöiden kiinnostusta peltomaan syvempien maakerrosten ominaisuuksien selvittämiseen
- tavataan Helsingin yliopiston sekä SLU:n (Sveriges Lantbruksuniversitet, Uumaja) maaperätutkijoita ja keskustellaan heidän kanssaan tarpeesta selvittää tarkemmin syvempien maakerrosten ravinnepitoisuuksia ja tämän tiedon hyödyntämistä käytännön viljelyssä
- kartoitetaan kiinnostuneet näytteenottajat
- kartoitetaan mahdolliset kairausteknologian kehittäjät

- mikäli selvityksen tulos on se, että aihepiirissä on aineksia EIP-hankkeeksi, niin tehdään hakemus EIP-hakuun

Projektiorganisaatio

Kpedu on esiselvityshankkeen hallinnoija. Mikäli aihepiiristä käynnistyy laajempi EIP-hanke, niin testauksia tullaan tekemään myös Kpedu Kannuksen opetusmaatilalla.

Projektin tila

2 Hakemus valmis

Kustannuspaikka

Hankehakemuksen lähettämispvm

Päärahoittaja

Pohjanmaan ELY-keskus

Painopistealue

Yritysten/alueen kehittäminen

Päärahoittajan rahoituskanava

Maaseuturahasto

Kpedun rooli

KPEDU päätoteuttaja (hallinnoija)

Pääasiallinen toiminta-alue

Keski-Pohjanmaan maakunta

Deminimis

Ei

Lumpsum

Kyllä

Flatrate

Ei

Flatrate %

Koko projektin kustannusarvio

Kpedun osuus

5000

Muut toteuttajat

Kustannukset yhteensä

5000

Kpedun osaprojektin rahoitus

Kpedun omarahoitus

0

Muu rahoitus

5 000,00

Rahoitus yhteensä

5000

Kpedu omarahoitus -osuus(%)

0

Johtoryhmän käsittely

Kyllä

Hallituksen käsittely

Ei

Johtoryhmän käsittelypäivä

11.09.2024

Hallituksen käsittelypäivä

Projektin perustiedot

Projektin nimi

Uudistushiehojen kasvatusta maitotiloilla

Aikataulu

01.01.2025 - 31.12.2027

Osapuolet

Kirjanpitäjä - Outi Niemelä
Laskujen hyväksyjä - Hanna-Mari Laitala
Hakuvaiheen yhdyshenkilö - Maarit Kärki
Nimenkirjoittaja - Ari Maunuksela

Projektin tarve ja tausta

Uudistushiehojen kasvatusta on merkittävä kustannuserä ja ympäristövaikutusten lähde maidontuotannossa. Taustalla on sekä uudistukseen kasvatettavien eläinten määrä että eläinten kasvatusta käytänteet. Viimeaikaisissa hankkeissa resurssi- ja kustannustehokkuutta on pyritty parantamaan tarkentamalla kasvatettavien uudistuseläinten määrää ja tavoittelemalla lyhyempää kasvatusjaksoa alentamalla hiehojen poikimaikää.

Käytänteet kasvatusta ruokinnassa ovat käytännössä vaihtelevia. Rehuannosten suunnittelun perustana oleva ravinnontarve perustuu hieholle tavoitteena olevaan kasvunopeuteen. Kasvunopeustavoitteista suunnittelun lähtökohtana esitetään jossain määrin vaihtelevaa tietoa. Vertailtaessa hiehojen ruokintasuositusta kansainvälisesti on havaittu, että käsitys tiettyyn kasvuun tarvittavasta rehuannoksesta on vaihteleva. Hiehoja ruokitaan käytännössä melko vaihtelevilla rehuannoksilla ja myös ruokintaryhmiä muodostetaan tilakohtaisesti eri tavoilla. Kasvun seuranta ei juuri tehdä etenkään systemaattisesti. Myös kiimojen alkamisajankohta on monella tilalla asia, jota ei osata määrittellä ja saatavilla olevan tiedon perusteella tässäkin esiintyy vaihtelua.

Uudistushiehojen kasvatustavoitteita on selvitetty kotimaisissa tutkimuksissa viimeksi 1990-luvulla. Ulkomaiset eri rotuisille eläimille julkaistut mallikasvukäyrät pohjautuvat 1990-luvun lopulla kerättyyn aineistoon. Eläinainekasvatusta on tämän jälkeen muuttunut. Punnitustuloksia uudistushiehojen kasvuista ei ole käytettävissä.

Projektin tavoitteet

Tavoitteet: Kerätä tietoa lehmävasikoiden ja hiehojen kasvatusta ja kehityksestä hyödyntäen markkinoille tulleita uusia teknologisia ratkaisuja. Verrata saatua tietoa tämänhetkisiin kasvatustavoitteisiin, ruokintasuosituksiin ja kirjallisuustietoon. Kasvun ja kehityksen havainnoinnin juurruttaminen osaksi maitotilayritysten toimintaa. Otetaan laajasti käyttöön vasikoiden ja hiehojen punnitustoiminta, luodaan siihen hyviä käytänteitä tuotantoympäristössä. Saada käyntiin tutkimuksen ja opetusmaatilajien verkostoa, jossa kerätään samalla tavalla säännönmukaisesti dataa tuotannosta. Tuotetaan materiaalia koulutuksen ja elinkeinon käyttöön.

Projektin toimenpiteet

TP1 Vasikasta tuottavaksi lehmäksi
- kirjallisuuskatsaus ja lähtötietojen kerääminen

TP2 Kasvun seuranta punnitsemalla:

- lehmävasikoiden ja hiehojen punnitus vaa'alla, tunnistusteknologian hyödyntäminen punnitusten yhteydessä, punnitusten työmenekki eri olosuhteissa ja vaihtelua aiheuttavat tekijät, työturvallisuuden havainnointi

- eläinten kouluttaminen käsittelyyn punnituksissa, vertaileva tieto elopainosta rinnan ympärysten mittaamisella, eläinten saavuttaman kasvun laskenta.

- muu teknologia elopainon määrittämisessä, jos tarjolla. Eläinten kuntoluokitus ja digitaalisen teknologian hyödyntäminen tässä.

TP 3 Uudistushiehon ruokinnan dokumentointi ja tarkastelu suhteessa kasvutuloksiin

- ruokinnan seurantalaskelmat tai muu tieto ruokinnasta.

TP4 Kasvujen yhteys hedelmällisyyteen

- kiimojen havainnointi hyödyntäen seurantateknologiaa (erityisesti alkamisajankohta), siemennys
- ja tiinehtymistiedot.

-selvitetään kuntoluokituksen luotettavuus kasvun seurannassa

Projektiorganisaatio

Hallinnoija: Seinäjoen Ammattikorkeakoulu

Osatoteuttajat: Kpedu, Faba, Luke Maaninka, ProAgria Etelä-Pohjanmaa
Hankkeella perustetaan projektiryhmä ja ohjausryhmä.

Hankkeelle pyritään saamaan yksityisrahoitusta yrityksiltä.

Havaintotilat: Kpedu, Luke, Vacca Oy(Sedu)/Mty Ala-Fossi, Ysao?

Projektin tila

2 Hakemus valmis

Kustannuspaikka

Hankehakemuksen lähettämispvm

30.09.2024

Päärahoittaja

Muu ELY-keskus

Painopistealue

Yritysten/alueen kehittäminen

Päärahoittajan rahoituskanava

Maaseuturahasto

Kpedun rooli

KPEDU osatoteuttaja (partneri)

Pääasiallinen toiminta-alue

Ylimaakunnallinen

Deminimis

Ei

Lumpsum

Ei

Flatrate

Kyllä

Flatrate %

40 %

Koko projektin kustannusarvio

Kpedun osuus

84 000

Muut toteuttajat

196 000,00

Kustannukset yhteensä

280 000

Kpedun osaprojektin rahoitus

Kpedun omarahoitus

8 400

Muu rahoitus

75 600,00

Rahoitus yhteensä

84 000

Kpedu omarahoitus -osuus(%)

10 %

Johtoryhmän käsittely

Kyllä

Hallituksen käsittely

Ei

Johtoryhmän käsittelypäivä

11.09.2024

Hallituksen käsittelypäivä